

Ціноутворення

Силабус курсу

Освітній ступінь – бакалавр

Галузь знань: 07 Управління та адміністрування

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітньо-кваліфікаційна програма: «Менеджмент»

Кількість кредитів – 3,0

Рік підготовки, семестр – 2, 5

Компонент освітньої програми: вибіркова

Дні занять: відповідно до розкладу

Консультації: відповідно до графіку навчального процесу

Мова викладання: українська

Керівник курсу

к.е.н., доц. Завидівська Ольга Ігорівна

Контактна інформація: zoiggg@gmail.com; +380(97) 752 01 82

Опис дисципліни

Розвиток ринкових відносин в Україні з кожним роком піднімає на нову ступінь вимоги до управління цінами на рівні підприємства, тому у вищих навчальних закладах виникла обґрунтована необхідність в детальнішому вивченні механізму ціноутворення. Формування ефективної цінової політики і стратегії виступає однією з головних складових економічного управління.

Програма вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 073 «Менеджмент» галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Ціноутворення» є процеси та методи формування ціни на товарні продукти та послуги.

Метою викладання дисципліни є отримання студентами необхідних знань з питань формування і використання цін, по вирішенню багатofакторних проблем ціноутворення в сучасних ринкових умовах, що дасть можливість розробки формування цінової політики і цінової стратегії підприємства.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є: ознайомлення з функціями, структурою та класифікацією цін; використання ціноутворення в комерційній діяльності фірм; дослідження цінової політики фірми; вивчення ролі держави у процесах ціноутворення; вивчення ролі витрат та інших фінансових показників

при ціноутворенні; оволодіння підходами та методами ціноутворення в галузях народного господарства.

Навчальний контент

№ з/п	Теми	Результати навчання
1	ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЦІНОУТВОРЕННЯ	<p>Знати: Предмет, завдання та структура дисципліни. Мета викладання, задачі та структура дисципліни. Економічна сутність ціни. Ціна в системі вартісних економічних категорій. Принципи ринкової економіки та аксіоми ринкового ціноутворення. Форми ціноутворення. Фактори, що впливають на ціну (внутрішні та зовнішні) та їх взаємозв'язок. Теоретичні аспекти ціни і закон вартості. Теорії, що визначають цінність товару (теорія трудової вартості, теорія граничної корисності, теорія попиту і пропозиції). Функції цін та їх взаємозв'язок в ринковій економіці.</p>
2	ЦІНА В РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ. ЗАГАЛЬНА КЛАСИФІКАЦІЯ ЦІН	<p>Знати: Види цін та тарифів, їх характеристика. Класифікаційні ознаки цін. Ціни зовнішнього та внутрішнього ринків Світовий ринок та світові ціни. Диференціювання цін світового ринку під впливом ряду факторів. Класифікація світових цін. Стадії ціноутворюючого процесу та особливості формування ціни на кожній з цих стадій. Фактори, що мають вплив на ціну на кожну із стадій ціноутворення. Ціни фактичних угод. Базові умови поставок. Транспортний фактор в світовій торгівлі. Затрати на транспортні операції.</p>
3	ЦІНОВА ПОЛІТИКА І СТРАТЕГІЯ ПІДПРИЄМСТВА	<p>Знати: Сутність цінової політики підприємства. Принципи цінової політики. Гнучкість цінової політики підприємства. Пасивна й активна цінова політика підприємства. Види цінової політики підприємства: диференційованого ціноутворення, конкурентного ціноутворення, асортиментного ціноутворення, трансфертного ціноутворення. Цінова політика як елемент маркетингової політики підприємства. Поточне (оперативне) регулювання цін – цінова тактика підприємства на ринку. Основні види цінових цілей підприємства: забезпечення виживання підприємства на ринку; забезпечення довгострокової прибутковості підприємства; максимізація прибутку на довгостроковому чи короткостроковому часовому інтервалі; збільшення обсягу продажу;</p>

		завоювання нового ринку збуту; досягнення цінового лідерства. Вибір цінової стратегії підприємства для кожного виду товару. Основні цінові стратегії підприємства на ринку.
4	МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ	Знати: Методи встановлення цін відповідно цілей цінової стратегії підприємства на ринку. Витратне і “ціннісне” (маркетингове) ціноутворення. Методи витратного ціноутворення: методи надбавок на основі повних витрат виробництва і різних підходів до визначення цільового прибутку; метод “система стандарт-кост”; метод варіантного розрахунку ціни на основі беззбитковості та забезпечення цільового прибутку. “Ціннісні” методи ціноутворення: метод споживчої оцінки (з орієнтацією на попит); метод орієнтації на рівень поточних ринкових цін; метод наслідування лідера; метод визначення маржинального прибутку (на основі калькулювання лише прямих витрат). Сутність нормативно-параметричного ціноутворення. Параметричний ряд продукції. Нормативно-параметричні та параметричні методи встановлення ціни.
5	ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЦІНОУТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ	Знати: Необхідність і завдання державного регулювання цін. Повноваження органів влади в регулюванні цін. Сфера державного регулювання цін у ринковій економіці та її залежність від стабільного розвитку господарства країни. Прямі і непрямі методи державного регулювання цін. Методи прямого регулювання цін: фіксовані ціни, регулювання рівня рентабельності і розміру ціни, обмеження торгової націнки, декларування цін. Бюджетно-фінансові методи непрямого регулювання цін. Законодавча основа державного регулювання цін в Україні. Розподіл повноважень із встановлення цін між органами виконавчої влади. Державний контроль над цінами.
6	ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ В БАЗОВИХ ГАЛУЗЯХ ЕКОНОМІКИ	Знати: Особливості ціноутворення в промисловості. Особливості ціноутворення в торгівлі. Формування ціни в гуртовій торгівлі. Формування ціни в роздрібній торгівлі. Франкування ціни. Особливості ціноутворення в сільському господарстві. Особливості ціноутворення в будівництві.
7	ОСОБЛИВОСТІ ЦІНОУТВОРЕННЯ	Знати: Сфера послуг: основні поняття. Особливості формування транспортних тарифів.

У СФЕРІ ПОСЛУГ	Ціноутворення на туристичні послуги. Ціноутворення на медичні послуги. Ціноутворення на послуги громадського харчування.
----------------	--

Формування програмних компетентностей

№ з\п	Програмні компетентності
1	Уміння збирати фактичні дані, аналізувати й оцінювати їх допустимість, достовірність та достатність для прийняття правильних рішень;
2	Уміти визначати фактори, які впливають на рівень цін;
3	Уміння формувати ціну залежно від типу ринку;
4	Уміння проводити цінове сегментування споживчого ринку;
5	визначати цінову еластичність попиту;
6	Уміння розробляти цінову політику та обґрунтовувати вибір типу цінової стратегії;
7	Уміння розраховувати ціну товару залежно від обраного методу ціноутворення;
8	Уміння розраховувати ціни зі знижками.

Літературні джерела:

Основні

1. Закон України «Про ціни і ціноутворення» / Відомості Верховної Ради (ВВР). – 2013. – №19-20. – ст.190. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
2. Бакунов О.О.Цінова політика підприємства: навч. посіб. / О.О. Бакунов, Ю.О. Кучеренко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2016. – 111 с.
3. Березін О. В. Управління ціноутворенням : навчальний посібник / О. В. Березін, Ю. В. Карпенко. – Суми : Університетська книга, 2015. – 176 с.
4. Волкова М. В. Конспект лекцій з дисципліни «Ціноутворення» (для студентів усіх форм навчання напряму підготовки 6.030601 «Менеджмент») / М. В. Волкова; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ, 2015. – 130 с.
5. Рубцов А. М. Взаємозв'язок цінової політики та механізму ціноутворення виробничих підприємств / Рубцов А. М., Шашина М. В. // Актуальні проблеми економіки та управління : збірник наукових праць молодих вчених. – 2017. – Вип. 11. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ela.kpi.ua/handle/123456789/22595>.

Допоміжні

1. Малініна Н.М. Ціни і ціноутворення: практикум / Н.М. Малініна, І.В. Причєпа, В.В. Кавецький. – Вінниця: ВНТУ, 2015. – 63 с.
2. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення. Навчальний посібник. – Львів: “Інтелект-Захід”, 2006. – 488 с.
3. Пінішко В.С. Ціни і ціноутворення: навч. посіб. / Пінішко В.С., Рудницька О.С., Юсипович О.І. – Л.: Вид-во Львів. комерц. акад., 2013. – 191 с.
4. Тормоса Ю.Г. Ціни та цінова політика: Навч.-метод. посібник / Ю.Г. Тормоса. – К.: КНЕУ, 2006. – 247 с.

5. Шкварчук Л.О. Ціни і ціноутворення: Навч. посібник / Л.О. Шкварчук. – К.: Кондор, 2008. – 195 с.
6. Шульга О.А. Ціноутворення: курс лекцій: [навч. посіб.] / Шульга О.А. – К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2015. – 110 с.
7. Шуляк П.Н. Ценообразование: Уч.-практ. пособие / П.Н. Шуляк. – М.: Изд. Дом “Дашков и К”, 2008. – 332 с.
8. Артус М.М. Формування механізму ціноутворення в умовах ринкової економіки: монографія / М.М. Артус. – Тернопіль: Економічна думка, 2012. – 382 с.
9. Мазур О.Є. Ринкове ціноутворення. Навчальний посібник – К.: “Центр учбової літератури”, 2012. – 480 с.

Інформаційні ресурси

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. Література бібліотеки ЛДУФК ім. І. Боберського